

Vastuste vihik

Sisukord

Põhja-Jäämeri

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10

Vahemeri

1	2	3	4	5
11	12	13	14	15

Läänemeri

1	2	3	4	5
16	17	18	19	20

Must meri

1	2	3	4	5
21	22	23	24	25

Atlandi ookean La Manche / Põhjameri

1	2	3	4	5
26	27	28	29	30

••• Sissejuhatus •••

Sellest vihikust leiad sõnastiku ja teie meeskonna mängu jooksul tehtud otsuste tulemused.

Iga kord, kui teie meeskond valib ülesandekaardilt ühe võimaluse, saad tulemuse siit vihikust järele vaadata. Vaata kaardil olevat lehekülje numbrit ja mine vastavale leheküljele. Seejärel leia tehtud otsus ja vaata, mitu punkti teenisite või kaotasite neljal sambal:

 Elurikkus (kala)	 Sotsiaalne õiglus (kaal)
 Majandus (rahakott)	 Tervis (süda)

Mängulaua liiguta oma nuppe sammastel üles või alla vastavalt näidatud punktidele.

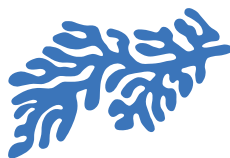
Iga tulemusega käib kaasas lühike selgitus — võtke hetk, et see koos meeskonnaga läbi lugeda. See aitab teil mõista oma valiku mõju ja planeerida järgmisi käike.

Vaadake tulemusi alles pärast otsuse tegemist — ei mingit piilumist! (Välja arvatud juhul, kui teie tegelasel on eriline võime, mis seda lubab...)

Kui näed kaardil rasvases kirjas sõna, leiad selle määratluse sõnastikust. Loe see valjusti ette, et kõik meeskonnaliikmed õpiksid, mida see tähendab.

Määratlused

Leia allpool toodud rasvases
kirjas sõnade tähendused:

● **Vetikaõitseng (ehk**

vetikate vohamine): Kiire ja ulatuslik vetikate kasv, mis toimub, kui vette satub liiga palju toitaineid, nagu väetised. Need õitsengud võivad muuta vee roheliseks, tarbida hapnikku ja mõnikord eraldada kahjulikke toksine.

● **Vesiviljelus:** Nimetatakse ka kalakasvatuseks; vesiviljelus on kalade, karpide või meretaimedede, nagu merevetikad, kasvatamine mahutites või merre piiratud aladel. Seda kasutatakse mereandide tootmiseks, ilma et sõltutaks ainult looduslikest kaladest.

● **Ballastvesi: Ballast-**

vesi on merevesi, mille laev pumpab sisse, et navigeerimisel säilitada ohutud töötingimused. See aitab parandada paadi stabiilsust ja liikumist, tasakaalustades lasti kaalu muutusi.

● **Biosodustus:** See juhtub, kui väikesed taimed, loomad või mikroorganismid (näiteks tõruvähid või vetikad) kinnituvad laevadele, poidale või muudele veealustele pindadele. See võib kahjustada seadmeid ja aidata

levitada invasiivseid liike ühest kohast teise.

● **Kaaspüük:** Mereloomad, kes püütakse kogemata, kui kalurid üritavad püüda midagi muud. Nende hulka võivad kuuluda delfiinid, kilpkonnad, noored kalad või muud soovimatud liigid. Kaaspüügi vähendamine aitab kaitsta mereelustikku.

● **Karbonaat:** Looduslik kemikaal, mida leidub merekarpides, korallides ja kivimites. Paljud mereloomad kasutavad seda oma karpide ja luustiku ehitamiseks. See tekib süsinikdioksiidi (CO₂) segunemisel ookeanivees.

● **Kodanikuteadus:** See on, kui kodanikud koguvad või uurivad teavet ja tegutsevad ühiselt. Selle alla võib kuuluda lindude loendamine, sademete mõõtmine, plasti korjamine randadest või meduuside vaatluste ülesmärkimine.

● **CO₂:** Gaas, mis looduslikult esineb. See on värvitu ja lõhnatu. Taimed vajavad seda kasvamiseks, kuid liiga palju CO₂ õhus seob soojust ja põhjustab kliimamuutusi. Osa sellest

imendub ka ookeani, mis võib muuta vee keemiat.

Ökosüsteemiteenused:

Kasu, mida loodus meile tasuta annab, nagu puhas õhk ja vesi, terve muld, kalad toiduks ning kaitse üleujutuste eest.

Märgalad, metsad ja ookeanid pakuvad kõik väärtuslikke teenuseid, mis aitavad inimesi ja planeeti.

Eutrofeerumine: See on see, mis

juhtub, kui liiga palju toitaineid (peamiselt põllumajanduse äravoolust või reoveest) satub järvedesse või meredesse. See põhjustab vetikaõitsenguid, võtab veest hapnikku ning võib tappa kalu ja muud mereelustikku.

Väetiste äravool: Kui

põllumajanduses kasutatav liigne väetis uhutakse vihmaga jõgedesse, järvedesse või merre. See võib tekitada vees liiga palju toitaineid, mis paneb vetikad liiga kiiresti kasvama. Vetikad võivad tõkestada päikesevalgust ja tarbida hapnikku, kahjustades kalu ja teisi loomi.

Haudejaam: Koht, kus

kalu või karpe kasvatatakse ja aretatakse, kuni nad on piisavalt tugevad, et ellu jääda looduses või kalakasvandustes. Haudejaamad aitavad toetada kalapopulatsioone ja vesiviljelusettevõtteid.

Jood: Mineraal, mida inimkeha vajab väikestes

kogustes, et püsida terve. See aitab kehal toota olulisi hormone ning seda leidub sageli mereandides, piimatoodetes ja jooditud soolas.

Moratoorium: Ajutine

peatus tegevusele, sageli looduse kaitsmiseks või probleemi uurimiseks aja andmiseks. Näiteks kalapüügi moratoorium tähendab, et keegi ei tohi mõnda aega teatud liiki püüda, et populatsioon saaks taastuda.

Selektiivsed püügivahendid:

Püügivahendid või võrgud, mis on mõeldud püüdma ainult teatud liike või suurusega kalu. See aitab kaitsta noori kalu ja teisi mereloomi, keda ei kavatseta püüda, muutes kalapüügi jätkusuutlikumaks.

Kilpnääre: Väike nääre

sinu kaelas, mis toodab hormone, et kontrollida keha energiat, kasvu ja ainevahetust (kuidas keha kasutab toitu energiaks). Korralikuks tööks vajab see joodi.

Zoonoos (ehk zoonootiline

haigus): Haigused, mis võivad levida loomade ja inimeste vahel. Mõned neist haigustest võivad tuleneda ohtlike mereandide söömisest või kokkupuutest haigete loomadega. Nende jälgimine aitab kaitsta nii inimesi kui ka loodust.

1

1 Investeerid ökomärgistesse, et müüa kliimateadlikele klientidele.

+1

Ökomärgised edendavad jätkusuutlikku kalapüüki, mis kaitseb ookeani elustikku.

+1

Ökoteadlikele tarbijatele müües saad rohkem teenida, kuid sertifitseerimine maksab palju.

-1

Suuremad ettevõtted võivad kõige rohkem võita, kuna nad saavad endale lubada sertifitseerimise lisakulusid.

-

Tervisele olulist mõju pole.

2 Säilitad kütusetootused, et Põhja-Jäämere kalandus jääks konkurentsivõimeliseks.

-1

Suuremad CO2 heitkogused ja ülepüük võivad kahjustada mereloomi ja nende elupaika.

+1

Aitab kohe kohalikke kalureid ja kaitseb töökohti

+1

Toetab kogukondi, kes sõltuvad kalapüügist Põhja-Jäämeres.

-1

Suuremad CO2 heitkogused võivad aja jooksul kahjustada keskkonda ja inimeste tervist.

3 Lõpetad järk-järgult kütusetootused ja aitad üle minna puhtamatele püügitehnoloogiatele.

+2

Heitkoguste ja püügisurve vähendamine aitab kaitsta ookeani.

-1

Puhtamale tehnoloogiale üleminek on kallis, seega võib kasum alguses langeda.

-1

Väikeettevõtted ja kalurid võivad hätta jääda, kui nad ei saa abi uute vahendite soetamiseks.

+1

Puhtam kalapüük tähendab puhtamat õhku ja vähem keskkonnariske.

1 Kaitsed looduslike lõhede elupaiku ja karmistad kalapüügireegleid.

+2

Elupaikade kaitsmine aitab looduslikul lõhepopulatsioonil kasvada ja leevendab survet jõeökosüsteemidele.

-1

Karmimad reeglid tähendavad vähem võimalusi püüda seda väärtuslikku liiki, mis on Põhja-Jäämere majanduse alustala.

-1

Väiksemad või traditsioonilised kalurid võivad kaotada rohkem kui suuremad ettevõtted.

+1

See säilitab aja jooksul juurdepääsu populaarsele ja tervislikule looduslikule mereande allikale.

2 Suurendad püügikvoote, kuni looduslikku lõhet on veel piisavalt.

+2

Suurem püük kiirendab looduslike lõhede kadumist ja lisab ökosüsteemidele rohkem survet.

+1

Kalandusärile hea — praegu.

-2

Lühiajaline kasu võib kahjustada lõhest sõltuvate kogukondade tulevikku.

-1

Looduslikku lõhet võib tulevikus raskem leida olla, kuigi see on tervislik toiduallikas.

3 Investeeringud lõhehaudejaamadesse ja jõgede taastamisse, et aidata lõhepopulatsioonidel kasvada.

+1

Haudejaamad ja jõgede taastamine aitavad looduslikku lõhet, kuid võivad halva juhtimise korral mõjutada nende geneetilist mitmekesisust.

+1

See loob kohalikke töökohti ja toetab kalapüüki pikas perspektiivis.

+1

See aitab lõhest sõltuvatel kogukondadel säilitada aja jooksul juurdepääsu sellele.

+1

Jõgede tervis parandab vee kvaliteeti ja vähendab parasiidisurvet.

1 Kohandad kalapüügireegleid ja kvoote, et püüda uusi kalaliike.

+1

Uute liikide vastutustundlik püük kaitseb kohalikke liike ja hoiab ökosüsteemi tasakaalus.

+2

Uued kalaliigid toovad uut äri ja toetavad kalanduse töökohti.

+1

Aitab kalapüügist sõltuvatel kogukondadel leida uut sissetulekut, kui kalapopulatsioonid nihkuvad.

+1

Rohkem mereandide valikuid võib parandada toitumist.

2 Keskendud Põhja-Jäämere kohalike liikide kaitsmisele.

+1

Kohalike liikide kaitsmine hoiab Põhja-Jäämere ökosüsteemi tugevana.

-1

Püügi piiramine võib praegu majandust kahjustada.

-1

See võib kõige rängemalt tabada traditsioonilisi kalastuskogukondi, kui lisatuge pole.

+1

Hoiab kohalikud, tervislikud toiduallikad kättesaadavad.

2 Püüad teha teiste riikidega koostööd, et vältida ülepüüki ja konflikte.

+1

Riikide koostöö võib edendada kalavarude vastutustundlikku majandamist, kuid see võib aega võtta.

-

Aeglasel läbirääkimised ja lahkarvamused võivad kasu edasi lükata.

+1

See takistab suuremate riikide või laevastike domineerimist ja tagab õigluse.

+1

Hea koostöö võib hoida mereandidele juurdepääsu kõigile turvalise ja stabiilsena.

1 Kehtestad Põhja-Jäämere vetes ranged biosodustuse ja ballastvee eeskirjad.

+2

Ranged reeglid peatavad kahjulike liikide leviku ja kaitsevad kohalikku loodust.

-1

Uued reeglid nõuavad rohkem aega, personali ja seadmeid, aeglustades majanduskasvu.

+1

Kaitseb eluviisi kogukondadel, kes sõltuvad kohalikest liikidest toidu ja kultuuri poolest.

+1

See vähendab toidu saastumise ja loomadelt inimestele levida võivate haiguste (zoonoos) riski.

2 Lubad laevadel jätkata ilma invasiivsete liikide lisareegliteta.

-2

Rohkem invasiivseid liike võib kahjustada Põhja-Jäämere loodust ja ökosüsteeme.

+1

Laevandus kasvab kiiresti ja toob raha, kuid pikaajaline kahju kalandusele ja ökosüsteemile võib hiljem rohkem maksma minna.

-1

See kahjustab kogukondi, kes sõltuvad kohalikest liikidest ellujäämise ja traditsioonide osas.

-2

Invasiivsete liikide levitatavad haigused ja saaste võivad kujutada tõsist terviseriski, sealhulgas zoonoos.

3 Kohustad laevu puhastama oma kere enne Põhja-Jäämere vetesse sisenemist.

+1

Laevakerede puhastamine aitab peatada invasiivsete liikide levikut.

+1

See valik on odavam kui täielikud eeskirjad ja võimaldab ettevõtetel jätkata väiksemate viivitustega.

+1

See tasakaalustab kohalike kogukondade ja laevandussektori vajadusi.

+1

See vähendab loomalt inimesele leviva nakkuse (zoonoos) riski ja säilitab juurdepääsu terviselikele mereandide allikatele.

1 Investeerid vesiviljelussüsteemidesse, mis taluvad soojemat vett.

+1

Vastupidavamad kasvatussüsteemid aitavad kaitsta looduslikke kalu ja vähendada kasvandusest põgenenud kalade mõju loodusele.

+2

Varane investering hoiab kalakasvatuse kasumliku ja konkurentsivõimelisena.

+1

See toetab töökohti ja kalakasvatusest sõltuvaid kogukondi.

+1

Tervemad kasvandused tähendavad vähem parasiite ja ohutumalt kala süüa.

2 Aeglustad vesiviljeluse laienemist, et kaitsta keskkonda.

+2

Kasvu aeglustamine annab ökosüsteemidele hingetõmbe ja aitab kaitsta looduslikke liike.

-1

Vähem kasvatust tähendab praegu väiksemat kasumit ja ärikasvu.

-1

See võib kaasa tuua töökohtade kaotuse piirkondades, kus sõltutakse kalakasvatusest.

+1

Vähem kalu kasvandustes tähendab vähem haigusi ja väiksemat antibiootikumide vajadust.

3 Rahastad uuringuid, et jälgida kliimamõjusid ja kohendada vesiviljelustavasid.

+1

Uuringud aitavad tulevikus kasvandusi paremini majandada.

+1

See aitab sektoril pikas perspektiivis tugevana püsida, isegi kui praegu maksab rohkem.

+1

See annab kasvatajatele vahendid tööd jätkata, kui kliima muutub.

+1

Parem teave tähendab ohumat kala ja väiksemaid terviseriske.

Vahemeri

1

1 Käivitad kampaania, et julgustada inimesi sööma leljakalu.

+1

Leljakalade söömine aitab vähendada nende arvukust ja kaitseb kohalikke kalu.

+1

See avab kaluritele ja restoranidele uusi turge, kuigi leljakala ohutu valmistamine nõuab oskust.

+1

See toob sissetulekut väikekaluritele ja rannikukogukondadele.

+1

Leljakala on vähese rasvasisaldusega ning võib olla tervislik ja taskukohane toit.

2 Lood kodanikuteaduse ja sukeldujate programmid, et jälgida ja eemaldada leljakalu olulistest piirkondades.

+2

Sihipärane eemaldamine tundlikes piirkondades kaitseb olulisi kohalikke liike.

-1

Vabatahtlike koolitamine ja korraldamine maksab raha ilma otsese kasumita.

+1

See kaasab kohalikke inimesi ja tõstab teadlikkust.

-1

On oht saada kõrvetada, kui inimesed pole korralikult koolitatud.

3 Rahastad uuringuid, et selgitada, kas uued kiskjad võiksid aidata neid ohjata.

-1

Uute liikide sissetoomine võib kahjustada kohalikke liike.

-1

Uuringud võtavad aega ja ei tasu end kohe ära.

-

Praegu selget mõju pole — kasu tuleks hiljem.

-

Selles etapis pole tervisele suurt mõju.

1 Edendad sinikrabi püüki ja turustad seda kohaliku mereande delikatessina.

+1

Sinikrabide püük aitab kaitsta kohalikke liike ja ökosüsteeme.

+2

Sinikrabide nõudlus kasvab, luues kaluritele ja restoranidele uut äri.

+1

See toob töökohti ja vähendab püügivahendite kahjustumist, kuigi mitte kõik ei võida võrdselt.

+1

See pakub odavat, tervislikku mereandide valikut, mis on rikas valgu ja tervislike rasvade poolest.

2 Investeerid ulatuslikesse eemaldamistöösse ja jälgimisprogrammidesse.

+2

See on parim valik kohalike liikide kaitsmiseks ja tasakaalu taastamiseks.

-1

Allesjäänud meduusid jätkavad ujujate kõrvetamist.

+2

See aitab kaluritel jätkata neist sõltuvate kohalike liikide püüki ja vähendab püügivahendite kadu.

-

Kohest mõju tervisele pole.

3 Ei tee midagi ja loodad, et loodus leiab ise tasakaalu.

-2

Krabide levima laskmine halvendab olukorda kohalike liikide jaoks.

-1

Püügivahendid saavad kahjustada ja traditsioonilist saaki on raskem leida.

-1

Väikekalurid saavad sissetuleku kaotusest kõige rängemalt pihta.

-1

Häiritud tarneahelad vähendavad mereandide kvaliteeti ja toidujulgeolekut.

1 Nõuad DNA-testimist ja digitaalset jälgimist kõikidele mereandide toodetele.

+2

DNA-testimine tagab mereandide õige tuvastamise ja aitab peatada ebaseadusliku või ohustatud kala müügi.

-1

Uus tehnoloogia ja testimine muudavad asjad müüjatele kallimaks.

+2

See kaitseb ausaid tootjaid ja kalureid ning aitab haavataval ostjatel turvaliseks jääda.

+1

See vähendab allergiariske ja tagab, et inimesed teavad, mida nad söövad.

2 Käivitad üleriigilise kampaania, et aidata inimestel ära tunda hooajalist, kohalikku kala.

+1

Kohaliku ja hooajalise kala edendamine toetab vastutustundlikku kalapüüki ja hoiab ära üleüügi.

-1

Suured kampaaniad maksavad raha ega too kohe kasumit.

+1

See aitab väikekaluritel oma saaki müüa ja suuremate müüjatega konkureerida.

+1

See julgustab inimesi tegema ohutumaid ja tervislikumaid mereandide valikuid.

3 Lood usaldusväärse märgise „Mediterranean Verified“ jälgitavatele mereandidele.

+1

Märgis soodustab vastutustundlikku hankimist ja selget märgistamist, vähendades ebaseaduslikke ja jätkusuutmatuid tavasid.

+1

Selle haldamine maksab veidi, kuid tõstab sertifitseeritud mereandide väärtust.

+1

Märgis loob usaldust ja premeerib kalureid, kes reegleid järgivad.

+1

See muudab mereannid ohutumaks, parandades jälgitavust ja läbipaistvust.

1 Kehtestad ranged püügikvoodid ja hooajalised keelud.

+2

Mereandide varud taastuvad, aidates tasakaalustada mereökosüsteeme.

-1

Kalurid teenivad lühiajaliselt vähem, kuid võivad hiljem võita, kui varud taastuvad.

-2

Ilma abita kaotavad väikekalurid kõige rohkem.

-

Kohest mõju tervisele pole.

2 Edendad kohalike liikide jätkusuutlikku vesiviljelust.

+1

Jätkusuutlikult tehtuna leevendab see survet looduslikele kaladele, eriti kui kasvatatakse ainult kohalikke liike.

+2

See suurendab kohalikke töökohti ja toidutootmist, vähendades sõltuvust impordist.

-

Uued töökohad aitavad mõnda, kuid teised, näiteks väikekalurid, võivad hätta jääda.

+1

Kuigi toiteväärtus erineb looduslikust kalast, pakub see lahendus toidujulgeolekut.

3 Käivitad mereandide pärandiprogrammi, et toetada loovust ja jätkusuutlikkust kulinaariasektoris.

+1

Väiksem nõudlus ülepüütud liikide järele aitab kaitsta merd.

+2

See toetab kohalikke restorane ja turismi värske kulinaarse identiteedi kaudu, tõmmates rahvusvahelist tähelepanu.

+1

See väärtustab kultuuritraditsioone ning väikeseid toidlustus- ja turismiettevõtteid, kuid ei toeta kohalikke kalureid.

+1

See soodustab mitmekesist, jätkusuutlikku toitumist, pikendades eluiga.

1 Lood mere kliimavarjupaigad ja püügikeelualad.

+2

See kaitseb haavatavaid liike ja annab mereelustikule võimaluse soojenevate tingimustega kohaneda.

-1

Kalurid võivad alguses kaotada juurdepääsu mõnele alale, kuid varud saavad aja jooksul taastuda.

-2

Väiksemad kalurid kannatavad kõige enam, kui nad ei saa tuge.

+1

Korallide, planktoni ja rannakarpide kaitsmine aitab hoida mereandide varusid stabiilse ja toitvana.

2 Toetad uuringuid ja kohanemist mõjutatud kalanduse ja vesiviljeluse jaoks.

+1

Uuringute tulemused vähendavad survet loodusele.

-1

Uuringud nõuavad raha, kuid kasu ei tule kohe.

+1

See annab väikeettevõtetele võimaluse kliimamuutustega kohaneda.

-

Kohest mõju tervisele pole.

3 Käivitad Vahemere kliimategevuspakti mere kaitseks.

+2

Rahvusvaheline koostöö võib aidata kaitsta liike ja elupaiku kogu Vahemeres.

+1

Ühised reeglid ja tegevuskavad võivad toetada pikaajalist kalandust ja turismi.

+1

See soodustab riikidevahelist koostööd ja annab väiksematele kogukondadele võimaluse tegutseda.

+1

Parem regionaalne planeerimine võib tagada kõigile puhtad, tervislikud mereannid.

1

1 Kehtestad ranged reeglid, et piirata äravoolu põllumajandusest ja linnadest.

+1

See parandab vee kvaliteeti ja aitab kaitsta mereökosüsteeme.

-1

See toob põllumajandustootjatele ja linnadele kaasa suuremad kulud oma süsteemide parandamiseks.

-1

Väiksematel taludel ja kohalikel omavalitsustel võib olla raskem uusi reegleid täita.

+1

Vähem mürgist saastet rannikualadel vähendab tõsiste terviseprobleemide, eriti neuroloogiliste häirete, riski.

2 Uuendad reoveepuhastusjaamu, et vähendada heidet.

+1

See vähendab üht peamist saasteallikat, aidates ökosüsteemidel taastuda.

-

Alustamine on kallid, kuid pikas perspektiivis säästab see raha, hoides ära terviseprobleeme ja keskkonnakahju.

+1

See tagab kõigile juurdepääsu puhtale veele ja aitab kaitsta kogukondi.

+1

Parem vee kvaliteet parandab rahvatervist, sealhulgas vaimset tervist.

3 Käivitad teadlikkuse tõstmise kampaania koos auhindadega, et panna kõiki vabatahtlikult saastet vähendama.

-1

Mereelustik kannatab edasi, kui edu on liiga aeglane või ebaühtlane

-

Otsest mõju pole

+1

See soodustab ühistegevust kedagi karistamata.

-1

Kui tegutsemine on liiga aeglane, jäävad mürgised ained vette ja hoiavad inimesed ohus.

1 Lisad mürarikastes tsoonides hooajalised või alapõhised püügipiirangud.

+1

Räim saab vaiksemates piirkondades paremini puhata ja paljuneda, aidates nende arvukusel taas kasvada.

—

Vähem püüki mõnes kohas vähendab lühiajalist tulu, kuid aitab hoida räime tulevikus kättesaadavana.

+1

See aitab kaitsta kultuuritraditsioone ja tagab kohalikele kaluritele ja kogukondadele pikaajalise juurdepääsu räimele.

+1

Vähem stressis kala on toitvam. See kaitseb ka seda tervislikku kohalikku toiduallikat tulevaste põlvete jaoks.

2 Julgustad kasutama vaiksemaid mootoreid ja seadmeid kalapüügis ja laevanduses.

+2

Väiksema müraga elab räim turvalisemas, rahulikumas keskkonnas ja saab hästi areneda.

+1

Uued vaiksed tehnoloogiad aitavad ajakohastada kalandus- ja laevandussektorit ning hoida neid konkurentsivõimelisena.

—1

Mõnel väikekaluril võib olla raske endale lubada uusi vaiksaid paate või seadmeid.

+1

Tervem räim tähendab paremaid toiteväärtusi neile, kes seda söövad.

3 Julgustad inimesi tarbima mitmekesisemaid mereande, et nad sõltuksid vähem räimest.

+1

Räimelt surve võtmise aitab kaitsta mereelustiku tasakaalu, isegi kui müra on endiselt probleem.

+2

Rohkem mereandide liike tähendab rohkem ärivõimalusi kaluritele, restoranidele ja toiduturgudele.

+1

Väikekalurid saavad mitmekesistada oma tulu teiste liikide arvelt.

+1

Laiem mereandide valik võib tähendada paremat toitumist.

1 Investeerid vetikate eemaldamisse ja hapniku suurendamisse, et vältida surnud tsoone.

+1

Rohkem hapnikku vees aitab kaladel ja mereloomadel elada ja kasvada.

-1

Need projektid maksavad palju ega lahenda probleemi selle allikas.

+1

See aitab kalureid ja rannikukogukondi, tuues kalad tagasi ja piirates vetikate tekitatud kahju paatidele ja seadmetele.

+1

Puhtam vesi tähendab vähem toksine ning paremaid mereande ja ujumistingimusi.

2 Edendad maismaal jätkusuutlikku põllumajandust, et piirata väetiste äravoolu.

+2

Saaste peatamine selle allikas hoiab mere tervemana ja kaitseb ranniku- ja mereökosüsteeme.

-1

Põllumajandustootjad vajavad rahalist tuge ja aega, et oma töömeetodeid muuta.

-1

Väiketootjatel on raskem kohaneda.

+1

Tervislikum vesi, toit ja keskkond aitavad inimestel end paremini ja turvalisemalt tunda.

3 Toetad rannikumärgalade taastamist filtritena maa ja mere vahel.

+2

Märgalad toimivad looduslike filtritena, imades liigseid toitaineid, ning on ka rikkalikud elupaigad kaladele, lindudele ja selgrootutele.

-

Märgalade taastamine maksab palju, kuid võib tuua ka uut sissetulekut, näiteks loodusturismi kaudu.

+1

Aitab nii ranniku- kui ka sisemaakogukondi märgalade ökosüsteemiteenuste kaudu.

+1

Vähem vetikaid tähendab puhtamat vett ja väiksemaid riske inimeste tervisele.

1 Rakendad rangemaid kalapüügireegleid, et kalapopulatsioonid saaksid taastuda.

+2

See annab kalavarudele ja elupaikadele aega taastuda ja tugevneda.

+1

Kalurid võivad mõnda aega vähem teenida, kuid see aitab hoida kalanduse töökohti tulevikus turvalisena.

+1

See toetab kalurite paremat tulevikku, julgustades neid püüdma mitmekesisemaid liike ja aidates väiksemaid kalandusettevõtteid.

-

Otsest mõju pole.

2 Käivitad ulatuslikud elupaikade taastamise projektid olulistes piirkondades.

+2

Aitab piirkondi, kus kalad peavad sigima ja kasvama, aidates mereelustikul naasta.

-1

Alustamine ja hooldamine on kallis ning tulemuste ilmumine võtab aega.

-

Enamasti neutraalne, kui kohalikke kogukondi ei kaasata või nad ei saa tööst töökohti.

+1

Tervem meri tähendab aja jooksul parema kvaliteediga mereande.

2 Edendad selektiivseid püügivahendeid, mis on loodusele ohutumad, kuid võimaldavad siiski püüda.

+1

Uued püügivahendid kaitsevad merepõhja ja väldivad liikide tahtmatut püüki.

+1

Kalurid saavad tööd jätkata ja võivad püüda kvaliteetsemat toodangut, kuid uued vahendid maksavad raha.

-1

Väikekalurid ei pruugi endale vahendeid lubada või vajavad nende kasutamiseks koolitust.

-

Otsest mõju tervisele pole.

1 Suurendad järelevalvet ja karistusi teatamata jäetud kalapüügi eest.

+1

See kaitseb kalu, tagades, et vähem püütakse ilma teatamata.

-1

Ranged reeglid võivad alguses kalapüüki raskendada ja nende jõustamine maksab palju.

+1

Õiglane kaluritele, kes juba reegleid järgivad.

+1

Parem jälgitavus tähendab ohutumaid mereande ja väiksemat tõenäosust süüa valesti märgistatud kala (mis võib allergia korral ohtlik olla).

2 Teed kaluritega koostööd, et koguda paremaid andmeid, ja pakud auhindu saagist teatamise eest.

-1

Kui kalurid ei järgi kõik vabatahtlikult plaani, ei pruugi see piisavalt hästi toimida.

+1

Kalurid saavad tööd jätkata ja hakata kujundama paremaid aruandlusharjumusi.

+1

See loob usaldust, jagatud vastutust ja omanikutunnet rannikukogukondades.

-

Otsest mõju pole.

3 Kasutad tehnoloogiat, näiteks kaameraid ja digitaalseid püügipäevikuid, et jälgida, mida paatides püütakse.

+2

Annab selgeid reaalarajas andmeid kalavarude kaitsmiseks ja ebaseadusliku või kahjuliku kalapüügi vähendamiseks.

-1

Süsteemide paigaldamine ja käitamine on kallid.

-2

See tekitab privaatsusmuresid, kuna mõned kalurid tunnevad end pidevalt jälgituna.

-

Otsest mõju pole.

Must meri

1

1 Julgustad kalandusettevõtteid kasutama mõjutatud piirkondades võrkude asemel õngekonkse.

-2

Meduusid õitsevad edasi, mõjutades kohalike liikide paljunemist.

+1

Kalapüük ei peatu ja kalurid säilitavad tulu, kuid pütavaid liike on vähem, mistõttu mereandide hinnad tõusevad.

-2

Väiksemad kalurid ei suuda endale uusi püügivahendeid lubada ja on ebasoodsas olukorras. Kallimad mereannid muudavad väikese sissetulekuga peredele kala ostmise raskemaks.

-1

Meduuside kõrvetatud ujujate arv kasvab jätkuvalt.

2 Arendad meduusidele majanduslikke kasutusviise, näiteks toidutooteid, ravimeid või väetisi.

+2

Meduuside populatsioon väheneb ja kohalikud liigid saavad taas hästi areneda.

+2

Meduusitoodetest kasvavad uued töökohad ja ettevõtted.

+2

Luuakse kohalikke töökohti ja kalurid saavad naasta tavapärase äri juurde.

+1

Vähem ujujaid saab kõrvetada. Turule tulevad uued meduusipõhised ravimtooted.

3 Rakendad rangemat laevade ballastvee kontrolli, et vältida invasiivsete meduuside edasist sissetoomist.

-1

See aeglustab probleemi, kuid ei lahenda juba kohal olevate meduuside oma.

-2

Laevadel ja kaluritel on viivitused ja rohkem reegleid, samal ajal kui meduusid tekitavad endiselt probleeme. Mereandide hinnad tõusevad.

-2

Väikekalurid kannatavad kõige rohkem. Kõrgemad mereandide hinnad on rasked väikese sissetulekuga peredele.

-

Otsest olulist mõju pole.

1 Suurendad järelevalvet ja karistusi ebaseadusliku kalapüügi eest.

+2

Rangemad kontrollid tähendavad, et vähem kalu püütakse ebaausalt, nii et liigid saavad taastuda.

-2

Järelevalve ja patrullid on kallid, isegi kui need aitavad kalavarusid pikas perspektiivis kaitsta.

+1

Ausad kalurid on kaitstud ebaausa konkurentsi eest.

+1

Parem jälgitavus tähendab ohutumaid mereande kõigile.

2 Toetad seaduslikku kalapüüki stiimulitega.

+1

Jätkusuutlike tavade soodustamine aitab kalapopulatsioonidel aja jooksul kasvada.

-1

Toetuste andmine maksab lühiajaliselt raha.

+2

Reegleid järgivad kalurid, eriti väikesed, saavad tasu ja tuge.

+1

Ohutumad püügitavad aitavad hoida mereannid puhtad ja jälgitavad.

3 Teed naaberriikidega koostööd, et parandada kontrolli.

+1

Kuna liigid rändavad Musta mere sees, aitab piiriülene koostöö kaitsta mereloomi.

+1

Patrullide ja teabe jagamine säästab raha ja muudab kalandusmajanduse stabiilsemaks.

+1

Kõik järgivad samu reegleid, mis tundub õiglane ja loob usaldust.

+1

Parem seire tähendab ohutumaid mereande kogu piirkonnas.

1 Rakendad rangemaid püügikvoote, et kaitsta anšoovisevarusid.

+1

Anšoovisepopulatsioonidel on võimalus taastuda, mis aitab ka kogu ökosüsteemi.

-1

Kuna anšoovist on vähem püüda, kaotavad kalurid lühiajaliselt olulise sissetulekuallika.

+1

See kaitseb pikaajalist juurdepääsu anšooivisele, eriti väikekalurite jaoks.

+1

Väiksem ülepüügi ja reguleerimata püügi risk tagab mereandide kvaliteedi ja tarbijate pikaajalise juurdepääsu anšooivisele.

2 Edendad alternatiivseid liike, et vähendada sõltuvust anšooivisest.

+1

Anšooivisel surve vähendamine aitab tasakaalustada mere toidusüsteemi.

+1

Avanevad uued turud teiste liikide jaoks, pakkudes uusi ärivõimalusi.

-1

Mõnel traditsioonilisel anšooivisekaluril võib olla raske oma harjumusi või varustust muuta.

+1

Laiema mereandide valiku söömine võib viia parema toitumiseni.

3 Investeerid vesiviljelusse kalapüügi täiendusena.

+1

Kalakasvatus aitab vähendada survet looduslikele anšooivisevarudele.

+1

See loob uusi töökohti ja tagab stabiilse anšooivisevaru.

-1

Üleminek vesiviljelusele võib jätta väikekalurid kõrvale.

-

Kohest mõju pole.

1 Julgustad kalureid seda tigu püüdma, kasutades selektiivseid vahendeid, mis ei kahjusta teisi loomi ega merepõhja.

+1

Teised mereloomad ja merepõhi jäävad ohutuks, samal ajal kui Rapana venosa populatsioon väheneb.

+2

Kalurid teenivad raha, müües Rapanat uue mereande tootena.

-1

Väiksemad kalurid ei pruugi endale lubada osalemiseks vajalikke eriseadmeid.

Tervisele olulist mõju pole.

-

2 Otsustad mitte tegutseda, uskudes, et loodus leiab alati oma tee.

-2

Olukord halveneb, viies kohalikud liigid, nagu austrid ja rannakarbid, väljasuremise äärel.

-2

Kalurid kaotavad sissetuleku, kui rannakarbid, austrid ja teised mõjutatud liigid kaovad.

-1

Rannikukogukonnad ja väikekalurid saavad kõige rängemalt pihta.

-1

Kuna kohalikke mereandide valikuid on vähem, söövad inimesed vähem tervislikku meretoitu.

3 Julgustad looma meriteost uusi tooteid.

+1

See aitab ohjata selle meriteo levikut ja annab kohalikele liikidele võimaluse taastuda.

+2

Kasvab uus tööstusharu ja Rapana tooteid saab isegi eksportida.

+1

Uued ettevõtted loovad kohalike töökohti.

+1

Tigusid kasutatakse uute ravimtoodete loomiseks.

1 Kehtestad rangemad püügikvoodid ja seire.

+2

See vähendab püügisurvet, andes kammeljale aega taastuda ja aidates ökosüsteemil tasakaalus püsida.

-1

Kalurid, kes sõltuvad kammeljast, võivad lühiajaliselt vähem teenida.

-1

Uued reeglid võivad kõige rängemalt tabada väikekalureid.

+1

Kammelja varude kaitsmine praegu tähendab, et inimesed saavad seda toitvat kala tulevikus edasi süüa.

2 Edendad tervemate varudega alternatiivsete liikide püüki ja tarbimist.

+1

Väiksem surve kammeljale aitab tal taastuda ja soodustab mereressursside tasakaalustatumat kasutamist.

+1

See avab uusi turge vähemtuntud kaladele, aidates mereandide sektoril kohaneda.

+1

Kalurid saavad tööd jätkata, minnes üle uutele liikidele, ilma kammelja varusid ammendamata.

+1

Mitmekesisem mereandide toit võib parandada tervist ja toitumist.

3 Investeerid kammelja kasvatamisse, et vähendada survet looduslikele populatsioonidele.

-1

Halva juhtimise korral kujutavad kasvandused riske, nagu söödast tulenev saaste või põgenenud kasvandusekalad.

+1

Vesiviljelus loob piirkonnas uut sissetulekut ja töökohti.

-

Kasvatus loob stabiilseid töökohti, kuid ei pruugi väikekaluritele kasu tuua.

-1

On oht, et uusi kasvandusi juhitakse kogemuste puudumise tõttu halvasti. Võimalike probleemide hulka kuuluvad parasiidid või antibiootikumide väärkasutus.

Atlandi ookean / La Manche / Põhjameri

1

1 Sulged selle liigi püügi, kehtestades moratooriumi.

+2

Tursapopulatsioonidel on rohkem aega kasvada.

-2

See on suur sissetulekukaotus kogu mereandide tööstusele, mitte ainult kaluritele.

-1

Väikekalurid ja vaesemad pered saavad kõige rängemalt pihta.

-1

Inimesed ei saa enam seda odavat, tervislikku kala, mis on populaarne valgu ja tervislike rasvade allikas.

2 Vähendad tursa püügikvoote.

+1

Turskadel on rohkem võimalusi paljuneda.

-1

Kalurid püüavad vähem ja teenivad praegu veidi vähem.

+1

See aitab kaitsta juurdepääsu turskale tulevaste põlvete jaoks ja väikekalurite jaoks, kelle elatis sellest sõltub.

-

Olulist mõju pole.

3 Pakud kaluritele toetusi, et võtta kasutusele vahendid, mis vähendavad tursa kaaspüüki.

+1

Vähem turska püütakse kogemata.

-

Kalurid kulutavad raha vahenditele, kuid teenivad ikkagi kalapüügist.

+1

See aitab kaluritel muutada töökohta kaotamata.

-

Olulist mõju pole.

1 Palud kasvatajatel kasvatada pruunvetikaid, et muuta vesi vähem happeliseks.

+2

Pruunvetikas vähendab CO2 vees, leevendades happesuse mõju karkasvandustele ja pakkudes elupaika mereloomadele.

+1

Kasvatajad saavad pruunvetikat müüa ja rohkem raha teenida.

+1

See on odav ja lihtne, nii et kõik kasvandused, isegi väikesed, saavad seda proovida.

+1

Pruunvetikas muutub turul kättesaadavaks. See on hea joodiallikas, mis on oluline kilpnäärme talitluse jaoks.

2 Teed teadlastega koostööd, et katsetada tugevamaid austritüvesid, mis taluvad happelist vett paremini.

+1

Austrid jäävad tugevaks isegi happelises vees.

-

Üleminek maksab raha, kuid see tasub end hiljem ära.

-1

Suuremad kasvandused võivad saada nendele austritele parema juurdepääsu kui väiketootjad.

-

Olulist mõju pole.

3 Julgustad kasvatajaid kontrollima vett ja lisama looduslikke aineid, nagu purustatud karbid või lubjakivi, et pH-d korrigeerida.

+1

Aitab austrivastsetel haudejaamades ellu jääda ja kasvada.

-1

Selleks vajalik varustus ja hooldus on kallid.

-1

Ainult suuremad kasvandused võivad endale ilma toetusteta vahendeid lubada.

-

Olulist mõju pole.

1 Jätad kõik samaks.

-2

Transpordist tulenevad CO2 heitkogused süvendavad kliimamuutusi, mõjutades kaudselt mereökosüsteeme.

+1

Kõike samaks jätta on odavam.

-1

Kohalikud kalurid ei saa krevettide koorimisest töökohti.

-

Olulist mõju pole.

2 Aitad püügikoha lähedale seada masinad krevettide koorimiseks.

+1

Vähem transporti tähendab väiksemaid CO2 heitkoguseid, mis aitab kliimamuutusi aeglustada.

+2

Masinate ostmise kulu kaalub kiiresti üles kohalike töökohtade loomine, mis toetab kohalikku majandust.

-2

Masinad vähendavad inimestele loodavate töökohtade arvu. Marokos kaotavad töötajad oma töö.

-

Olulist mõju pole.

3 Investeerid sotsiaalsetesse ühistutesse, kus töötajad koorivad käsitsi püügipiirkonna lähedal.

+1

See vähendab transpordist tulenevaid CO2 heitkoguseid, kuna koorimine toimub kohapeal.

-1

Töötajate palgad on Euroopas kõrgemad kui Marokos, mis maksab sama tulemust eest rohkem.

+1

Aitab kohalikel inimestel saada töökohti ja õppida oskusi kohapeal, kuid Marokos kaotavad töötajad oma töö.

-1

Krevetid võivad mõnele perele liiga kalliks minna.

1 Vähendad drastiliselt nafta- ja gaasitootmist.

+2

Vähem müra ja saastet aitab mereloomadel taastuda.

-2

Paljud inimesed kaotavad nafta- ja gaasisektoris töö ja raha.

+1

Näitad tugevat pühendumust looduse ja tulevaste põlvete kaitsmisele.

+1

Puhtam ookean tähendab paremat tervist, eriti ranniku lähedal elavatele inimestele.

2 Otsid sama liiki püüdmiseks teistest meredest.

-1

Teised mered saavad ülepüügist kahju.

+1

Kalapüük jätkub ja toob uutes kohtades raha.

-1

See kahjustab nii kohalikke kui ka kaugeid kalastuskogukondi.

-2

Nafta- ja gaasisektorist tulenev saaste põhjustab aja jooksul rannikukogukondades tõsisemaid rahvatervise probleeme.

3 Sõlmid naaberriikidega kokkuleppe, et piirata nafta- ja gaasitööstuse saastet ja müra.

+1

Mereelustik tunneb vähem stressi ja saab veidi taastuda.

-

Olulist mõju pole. Ettevõtjad jäävad aktiivseks, mis kaalub üles kohanemiskulu.

+1

Õiglaselised reeglid aitavad kaitsta loodust ja töökohti.

-

Olulist mõju pole.

1 Keelad koos kammkarbipüügi peamistel sigimisaegadel.

+2

Kammkarpidel on aega kasvada ja paljuneda.

-1

Kalurid kaotavad keelu ajal mõlemas riigis raha.

+1

Reeglid on kõigile ühesugused, mis on õiglasem ja väldib pahameelt kalastuskogukondade vahel.

-

Olulist mõju pole.

2 Lubad igal riigil püüda oma reeglite järgi, kuid kehtestad konfliktide puhuks pingelõdvenduse protokoll.

-1

Kammkarbid on endiselt liiga suure surve all.

+1

Kalurid jätkavad tööd ja raha teenimist.

-2

Erinevad reeglid põhjustavad viha ja tülisid vaatamata pingelõdvenduse protokollile.

-

Olulist mõju pole.

3 Koostad ühise kammkarbiplaani piirangute ja aladega, mis vaheldumisi suletakse.

+1

Kammkarbid tulevad tänu piirangutele tasapisi tagasi.

+1

Mõned muudatused on vajalikud, kuid töökohad ja kammkarbid jäävad pikas perspektiivis turvaliseks.

+2

Kalastuskogukonnad teevad koostööd ja tulitsevad vähem.

-

Olulist mõju pole.

Funded by
the European Union

PART OF THE

EU MISSIONS

RESTORE OUR OCEAN & WATERS